

Interreg
Deutschland - Danmark

Evaluering af programmet

Interreg Deutschland – Danmark

2017

Indhold

A. Indledning	3
B. Evaluering af programmets indhold og projekter	5
1. Forventes det, at de i samarbejdsprogrammet nævnte outputindikatorerne bliver opfyldt?	5
1.1 Hvad er målværdierne for programmets outputindikatorer, og i hvilket omfang bliver de opfyldt?	5
2. Bliver emnerne under prioriteterne og styrkepositionerne dækket af?	10
2.1 Hvilke emner lægger samarbejdsprogrammet (SP) op til?	10
2.2 I hvilket omfang er de dækket af?	14
3. Bliver alle relevante aktører nået/involveret?	20
3.1 Hvilke aktører er nævnt i samarbejdsprogrammet?	20
3.2 I hvilket omfang bliver de involveret?	21
3.3 Hvilken fordel og effekt har særligt involveringen af private virksomheder, og hvilken fordel oplever virksomhederne selv?	22
4. Hvilken indvirkning har programgeografien på projekterne?	26
4.1 Bliver antallet af planlagte projekter nået?	26
4.2 Hvordan adskiller projekterne sig med hensyn til strukturerne?	27
5. Har rammebetingelserne for programmet ændret sig?	30
5.1 Er der ud over de emneområder, der er nævnt i samarbejdsprogrammet, emner eller udfordringer med relevans for Interreg, som endnu ikke er afdækket af projekter og vedrører hele programregionen?	30
6. Vil resultater af projektevalueringen være relevante for programmets fremtidige målretning?	32
C. Oversigt over væsentlige resultater	34

A. Indledning

Som led i programmeringsprocessen forud for støtteperiodens begyndelse blev det ved hjælp af ex-ante evalueringen konstateret, at programudkastet for programmet Interreg Deutschland-Danmark formodentlig vil opfylde Interregs mål og karakteristika. I forbindelse med denne evaluering af programmet er spørgsmålet således, om antagelserne i samarbejdsprogrammet (SP) og ex-ante evalueringen har holdt stik, og om der evt. vil skulle træffes programstyrende foranstaltninger i den resterende programperiode.

Evalueringens resultater vil blive præsenteret for Interreg-udvalget på dets møde i december 2017 og skal danne grundlag for, at udvalget kan drøfte, overveje og eventuelt vedtage foranstaltninger, som resultaterne måtte give anledning til.

Fremgangsmåde

Den evalueringsplan, som årligt bliver opdateret og godkendt af Interreg-udvalget, danner grundlag for evalueringen af programmet.

Den foreliggende programevaluering i form af en midtvejsevaluering er allerede beskrevet og indeholdt i den aktuelle evalueringsplan, og den skal foretages af Kienbaum tillige med den obligatoriske projektevaluering.

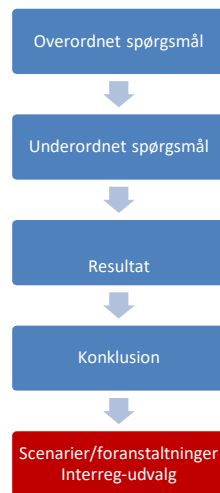
Metode

Hvis man beskæftiger sig med, hvad de resterende midler i programmet skal anvendes til, rejser der sig en række intuitive overordnede spørgsmål, som skal besvares først.

Derfor er evalueringen inddelt i forskellige spørgsmålsblokke med et foranstillet overordnet spørgsmål. For at kunne besvare det, formuleres der yderligere underordnede spørgsmål, hvor resultaterne er opført i de enkelte blokke (se figur 1).

Efter hver spørgsmålsblok følger en konklusion/konklusion.

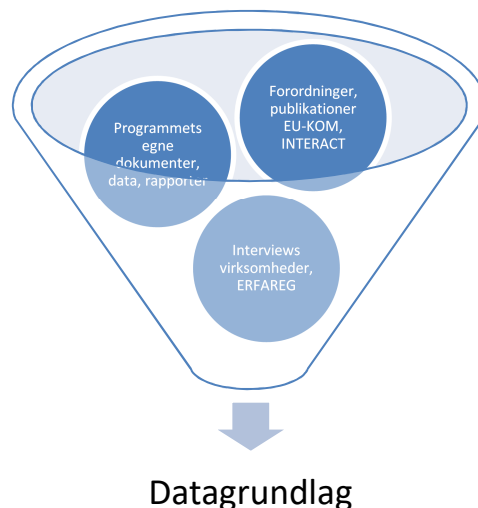
Som led i evalueringen undersøges det ikke særskilt, hvorvidt programmet opfylder Interregs kerne-mål. Da de grundlæggende forudsætninger for støtte såsom samarbejde, additionalitet, grænseover-skridende merværdi, og at der søges efter fælles løsninger på fælles udfordringer, skal være opfyldt allerede i forbindelse med ansøgningen, forudsættes det, at alle projekter opfylder kernemålene.

Figur 1: Metode for evalueringen

Datagrundlag, dokumenter og informationskilder

- Diverse publikationer fra EU-Kommissionen
- ETS-forordningen
- INTERACT Programme Management Handbook Chapter I Interreg – Essential Background
- Samarbejdsprogram
- Ex-ante evaluering
- Projektevaluering (statusrapporter 2017)
- Monitoringdata (data fra projekterne fra ansøgninger og rapporter)
- Interviews foretaget blandt de virksomheder, som har deltaget i programmet indtil nu
- Høring af medlemmerne af ERFAREG-gruppen på en workshop den 26.9.2017¹

Figur 2: Datagrundlag for evalueringen

¹ Gruppe af repræsentanter for programpartnerne, der mødes regelmæssigt to gange årligt og udveksler erfaringer indbyrdes og med Interreg-administrationen om status for gennemførelsen af programmet

B. Evaluering af programmets indhold og projekter

1. Forventes det, at de i samarbejdsprogrammet nævnte outputindikatorerne bliver opfyldt?

Overordnet spørgsmål	Konklusion
1. Forventes det, at de i samarbejdsprogrammet nævnte outputindikatorerne bliver opfyldt?	Outputindikatorerne er et obligatorisk element i rapporteringspligten over for EU-Kommissionen og benyttes ved rapportering på såvel projekt- som på programniveau. Det antages, at de over for Kommissionen angivne måleværdier vil blive nået.
Underordnet spørgsmål	Resultat
1.1 Hvad er målværdierne for programmets outputindikatorer, og i hvilket omfang bliver de opfyldt?	I samarbejdsprogrammet er der angivet måleværdier for alle prioritets-specifikke outputindikatorer. De fleste af disse måleværdier er allerede opfyldt.

1.1 Hvad er målværdierne for programmets outputindikatorer, og i hvilket omfang bliver de opfyldt?

Metode

Som metode er der anvendt en desk research, der tager afsæt i de outputindikatorer, der fremgår af kooperationsprogrammet og som ligger til grund for Kommissionens godkendelse af dette. Dette tal fremgår i nedenstående tabel af søjlen "Målværdi iflg. programmet". På ansøgningstidspunktet skal hvert projekt angive, hvorledes det forventer at bidrage til opfyldelse af programmets indikatorer. Dette tal fremgår i nedenstående tabel af søjlen "Planlagt i henhold til ansøgning". Ved indsendelse af den årlige gennemførelsesrapport, skal projektet angive, hvor langt man er kommet i opfyldelsen. Dette tal fremgår af søjlen "Realisering i henhold til årsberetning 2016. På tidspunktet for behandling af nærværende dokument, skal der tages højde for, at projekterne er kommet næsten et år videre i deres gennemførelse. De eksakte tal herfor vil fremgå af projekternes årsrapporter for 2017, som dog først skal indsendes den 15. februar 2018. Det ligger i sagens natur, at projekternes realisering af målene på et tidspunkt, hvor gennemførelsen ikke er afsluttet, næsten altid vil være lavere end det planlagte. I de tilfælde, hvor der er store afvigelser mellem det planlagte og det realiserede resultat, følger Interreg-administrationen op herpå. For nogle outputindikatorers vedkommende har programadministrationen allerede indsat et bidrag i nedenstående tabel, selv om der endnu ikke foreligger årsrapporter fra projekterne. Det skyldes, at der f.eks. med hensyn til indikatoren "Antal støttede virksomheder" ydes et bidrag til programmets outputindikator alene ved, at virksomhederne deltager som projektpartnere.

I tillæg til at angive projektets bidrag til opfyldelse af programmets outputindikatorer, kan der på ansøgningstidspunktet endvidere angives projektegne mål. Disse indgår ikke i nærværende desk research. Det skyldes, at de projektegne indikatorer har meget forskellig karakter og endvidere ikke indgår i programmets forpligtelse over for Kommissionen.

Resultat

Prioritet 1 – Innovation

1.1	Antal virksomheder, der støttes.		
	Målværdi iflg. programmet	Planlagt iht. ansøgning	Realisering iht. ÅB 2016
	25	18 = 72 %	18 = 72 %
1.2	Antal virksomheder, som deltager i grænseoverskridende transnationale eller interregionale forskningsprojekter.		
	Målværdi iflg. programmet	Planlagt iht. ansøgning	Realisering iht. ÅB 2016
	25	64 = 256 %	33 = 132 %
1.3	Antal virksomheder, der deltager i grænseoverskridende strategiske partnerskaber.		
	Målværdi iflg. programmet	Planlagt iht. ansøgning	Realisering iht. ÅB 2016
	50	116 = 232 %	40 = 80 %
1.4	Antal forskningsinstitutioner, der deltager i grænseoverskridende eller interregionale forskningsprojekter.		
	Målværdi iflg. programmet	Planlagt iht. ansøgning	Realisering iht. ÅB 2016
	50	60 = 120 %	43 = 86 %
1.5	Antal nyetablerede institutioner til grænseoverskridende forskning, test, co-creation, Living Labs		
	Målværdi iflg. programmet	Planlagt iht. ansøgning	Realisering iht. ÅB 2016
	10	22 = 220 %	4 = 40 %
1.6	Antal støttede virksomheder og organisationer, der har lanceret nye eller markant forbedrede produkter, som er nye for virksomheden/organisationen.		
	Målværdi iflg. programmet	Planlagt iht. ansøgning	Realisering iht. ÅB 2016
	50	39 = 78 %	4 = 8 %

Prioritet 2.1 – Bæredygtig udnyttelse af ressourcer og energikilder

2.1	Antal støttede virksomheder		
	Målværdi iflg. programmet	Planlagt iht. ansøgning	Realisering iht. ÅB 2016
	15	1 = 7 %	1 = 7 %
2.2	Antal virksomheder, som deltager i grænseoverskridende eller interregionale projekter med henblik på optimeret ressource- og energiudnyttelse.		
	Målværdi iflg. programmet	Planlagt iht. ansøgning	Realisering iht. ÅB 2016
	15	20 = 133 %	0 = 0 %
2.3	Antal virksomheder og organisationer, som har udviklet nye eller markant forbedrede produkter inden for Green Economy.		
	Målværdi iflg. programmet	Planlagt iht. ansøgning	Realisering iht. ÅB 2016
	10	3 = 30 %	0 = 0 %
2.4	Antal virksomheder og organisationer, der som et resultat af støtten har lanceret nye eller markant forbedrede grønne produkter, som er nye for virksomheden/organisationen.		
	Målværdi iflg. programmet	Planlagt iht. ansøgning	Realisering iht. ÅB 2016
	10	1 = 10 %	0 = 0 %
2.5	Antal virksomheder og organisationer, som har implementeret nye grønne produkter som et resultat af støtten.		
	Målværdi iflg. programmet	Planlagt iht. ansøgning	Realisering iht. ÅB 2016
	15	20 = 133 %	0 = 0 %

Prioritet 2.2 – Bæredygtig maritim kultur- og naturturisme

2.6	Antal organisationer, der som et resultat af støtten har lanceret nye eller markant forbedrede grænseoverskridende produkter inden for natur- og kulturturisme.		
	Målværdi iflg. programmet	Planlagt iht. ansøgning	Realisering iht. ÅB 2016
	45	153 = 340 %	12 = 27 %
2.7	Stigning i antal forventede besøgende hos støttede kultur- og naturarvssteder og -institutioner		
	Målværdi iflg. programmet	Planlagt iht. ansøgning	Realisering iht. ÅB 2016
	5.000	= 4.100 = 82 %	0 = 0 %
2.8	Antal organisationer, som deltager i grænseoverskridende natur- og kulturprojekter.		
	Målværdi iflg. programmet	Planlagt iht. ansøgning	Realisering iht. ÅB 2016
	25	47 = 104 %	45 = 104 %

Prioritet 3.1 – Mobilitet på det grænseoverskridende arbejdsmarked

3.1	Antal deltagere i foranstaltninger i forbindelse med grænseoverskridende mobilitet på arbejdsmarkedet		
	Målværdi iflg. programmet	Planlagt iht. ansøgning	Realisering iht. ÅB 2016
	500	444 = 88 %	0 = 0 %
3.2	Antal støttede organisationer, som deltager i grænseoverskridende arbejdsmarkedsprojekter.		
	Målværdi iflg. programmet	Planlagt iht. ansøgning	Realisering iht. ÅB 2016
	20	9 = 45 %	9 = 45 %
3.3	Antal støttede organisationer, som tilbyder nye produkter og serviceydelser med henblik på at nedbryde barrierer på det grænseoverskridende arbejdsmarked.		
	Målværdi iflg. programmet	Planlagt iht. ansøgning	Realisering iht. ÅB 2016
	15	6 = 40 %	0 = 0 %

Prioritet 3.2 – Integration på uddannelsesområdet

3.4	Nye grænseoverskridende uddannelsesinitiativer, der tilbydes af støttede organisationer.		
	Målværdi iflg. programmet	Planlagt iht. ansøgning	Realisering iht. ÅB 2016
	20	29 = 145 %	3 = 15 %
3.5	Antal deltagere i grænseoverskridende uddannelsesinitiativer til fremme af ligestilling, lige muligheder og social inklusion		
	Målværdi iflg. programmet	Planlagt iht. ansøgning	Realisering iht. ÅB 2016
	500	390 = 78 %	57 = 11 %
3.6	Antal deltagere i fælles uddannelsesinitiativer til fremme af beskæftigelsen af unge, grænseoverskridende uddannelsesmuligheder, studier og erhvervsuddannelser		
	Målværdi iflg. programmet	Planlagt iht. ansøgning	Realisering iht. ÅB 2016
	1.000	2.677 = 267 %	653 = 65 %
3.7	Antal uddannelsesinstitutioner, der deltager i grænseoverskridende uddannelsesprojekter.		
	Målværdi iflg. programmet	Planlagt iht. ansøgning	Realisering iht. ÅB 2016
	20	97 = 485 %	73 = 365 %

Prioritet 4.1 – Grænseoverskridende institutionel kapacitetsopbygning

4.1	Antal vedvarende grænseoverskridende samarbejder		
	Målværdi iflg. programmet	Planlagt iht. ansøgning	Realisering iht. ÅB 2016
	15	23 = 153 %	0 = 0 %
4.2	Antal grænseoverskridende initiativer til løsning af fælles udfordringer		
	Målværdi iflg. programmet	Planlagt iht. ansøgning	Realisering iht. ÅB 2016
	20	44 = 220 %	9 = 45 %
4.3	Antal organisationer, der deltager i støttede grænseoverskridende samarbejder.		
	Målværdi iflg. programmet	Planlagt iht. ansøgning	Realisering iht. ÅB 2016
	20	55 = 275 %	63 = 315 %

Prioritet 4.2 – Kulturelt samarbejde

4.4	Antal foranstaltninger til støtte af den intraregionale attraktivitet		
	Målværdi iflg. programmet	Planlagt iht. ansøgning	Realisering iht. ÅB 2016
	150	194 = 129 %	23 = 15 %
4.5	Antal deltagere i støttede grænseoverskridende aktiviteter, som tjener til mellemfolkelig forståelse eller interkulturel udveksling.		
	Målværdi iflg. programmet	Planlagt iht. ansøgning	Realisering iht. ÅB 2016
	10.000	18.273 = 183 %	6.269 = 63 %
4.6	Antal organisationer, som lancerer nye eller markant forbedrede produkter med henblik på bedre interkulturel forståelse.		
	Målværdi iflg. programmet	Planlagt iht. ansøgning	Realisering iht. ÅB 2016
	100	208 = 208 %	74 = 74 %

Konklusion

Som det fremgår af ovenstående tabel, er der tale om forskellige grader af målopfyldelse for de enkelte prioriteter. I den forbindelse kan man diskutere, om programmets indikatorer i sig selv er de mest udtryksstærke hhv. om de måltal, der er angivet for hver indikator, er de rigtige. En drøftelse heraf vil ikke blive taget i denne sammenhæng, da indikatorerne og deres måleværdi indgår som et fast element af den aftale, der er truffet med kommissionen om tilskud til programmet.

Det generelle billede for opfyldelsen af alle programmets 27 outputindikatorer er yderst positivt, idet langt de fleste indikatorer er enten overopfyldt eller tæt på at blive opfyldt. Kun inden for enkelte områder (energi og arbejdsmarked/beskæftigelse) har der vist sig at være udfordringer, der dog er forsøgt imødegået via målrettet projektgenerering og heraf resulterende projekter i pipeline.

Betragter man prioriteterne enkeltvis, ser det ud som følger:

For prioritet 1 (Innovation) er det overordnede billede, at projekternes planlagte opfyldelse af programmets 6 output-indikatorer er enten overopfyldt eller næsten opfyldt. I forhold til realisering af indikatorerne ifølge projekternes årsrapporter for 2016 er billedet ligeledes meget positivt, idet indikatorerne – med to undtagelse – er tæt på at blive opfyldt. Undtagelserne drejer sig om indikatorer (1.5 og 1.6), der teknisk set først kan registreres som værende opfyldt, når de planlagte living labs hhv. produkter er færdigudviklede, hvilket typisk først vil finde sted som afslutning på projektet.

For at komme helt i mål i forhold til opfyldelse af målene for samtlige indikatorer under prioritet 1 er der behov for flere projekter, der involverer virksomheder som støttemodtagere og som bringer nye produkter på markedet.

For prioritet 2.1 (Energi) er det overordnede billede vedrørende indikatoropfyldelsen, at målopfyldelsen for 2 ud af 5 indikatorer vurderes at være tilfredsstillende opfyldt, mens 3 indikatorer er ringe opfyldt – både når det drejer sig om det planlagte og om det realiserede mål. Det drejer sig især om involvering af virksomheder som projektpartnere og deres evne til at bringe nye forbedrede produkter på markedet inden for grøn økonomi (indikator 2.1, 2,3 og 2.4) på markedet.

Udfordringerne på dette område har været kendt i nogen tid, hvorfor udvalget i 2016 gav administrationen i opdrag at iværksætte særlige initiativer med henblik på at genere flere projekter inden for prioriteten. På denne baggrund har der været afholdt målrettede workshops for aktører inden for energiområdet, ligesom der fra administrationens side på anden vis har fundet en målrettet opfølgning af projektideer sted. De første resultater af dette arbejde begynder nu at bære frugt (se spørgsmål 2 vedr. projekter i pipeline).

For at komme helt i mål i forhold til opfyldelse af målene for samtlige indikatorer under prioritet 2.1 er der behov for flere projekter, der involverer virksomheder som støttemodtagere, der udvikler nye forbedrede produkter inden for grøn økonomi og som kan bringe disse på markedet.

For prioritet 2.2 (Kultur- og naturturisme) er det overordnede billede vedrørende indikatoropfyldelsen, at 2 ud af 3 indikatorer er opfyldt med mere end 200 %, og at den tredje indikator kun mangler ganske lidt i at blive opfyldt.

For at komme helt i mål i forhold til opfyldelsen af målene for samtlige indikatorer under prioritet 2.2 skal der være fokus på et eller flere yderligere projekter, der øger stigningen af antal besøgende i de støttede kultur- og naturarvsinstitutioner med minimum 900 personer.

For prioritet 3.1 (arbejdsmarked og beskæftigelse) er det overordnede billede vedrørende indikatoropfyldelsen, at ingen af de 3 indikatorer vil blive opfyldt på baggrund af det p.t. ene projekt, som er godkendt inden for prioriteten. Som resultat af Interreg-udvalgets særlige fokus på dette område og administrationens bestræbelser inden for generering af nye projekter, ligger der et projekt til drøftelse i Interreg-udvalget den 14. december 2017, som – hvis det bliver godkendt – vil bidrage væsentligt til opfyldelse af indikatorerne i denne prioritet.

For at komme dog at komme helt i mål for samtlige indikatorer under prioritet 3.2. er der behov for et eller flere projekter, der især bidrager til opfyldelsen af indikatoren vedrørende antal støttede organisationer, der deltager i aktiviteter til fremme af den grænseoverskridende mobilitet.

For prioritet 3.2 (Integration på uddannelsesområdet) er det overordnede billede vedrørende indikatoropfyldelsen, at 3 ud af 4 indikatorer er mere end opfyldt, mens den sidste indikator næsten er opfyldt.

For at komme helt i mål i forhold til opfyldelsen af samtlige indikatorer under prioritet 3.1. skal der være fokus på et eller flere yderligere projekter, der støtter ligestilling, lige muligheder og social inklusion, så antallet af deltagere inden for dette område øges med yderligere 110 personer.

For prioritet 4.1 (funktionelt samarbejde) er det overordnede billede vedrørende indikatoropfyldelsen, at alle 3 indikatorer er overopfyldt.

For denne prioritet er det derfor ud fra en ren betragtning om opfyldelse af indikatorerne derfor ikke nødvendigt med yderligere projekter for at komme i mål.

For prioritet 4.2 (kulturelt samarbejde) er det overordnede billede vedrørende indikatoropfyldelsen, at alle 3 indikatorer er overopfyldt.

For denne prioritet er det derfor ud fra en ren betragtning om opfyldelse af indikatorerne derfor ikke nødvendigt med yderligere projekter for at komme i mål.

2. Bliver emnerne under prioriteterne og styrkepositionerne dækket af?

Overordnet spørgsmål	Konklusion
2. Bliver emnerne under prioriteterne og styrkepositionerne dækket af?	→ Emner, der er nævnt i programmet, er eksempler og behøver ikke nødvendigvis at blive dækket af. Output-indikatorerne er obligatoriske. Derfor gives Interreg-udvalget spillerum for skøn. Der er forskellige årsager til en manglende afdækning af emner.
Underordnede spørgsmål	Resultat
2.1 Hvilke emner lægger samarbejdsprogrammet op til?	Emnerne tager afsæt i programmets styrkepositioner og er fordelt på de fire prioriteter i programmet.
2.2 I hvilket omfang er de dækket af?	Afdækningen under prioriteterne er forskellig. Sammenfatningen indeholder en oversigt (kapitel 7).

2.1 Hvilke emner lægger samarbejdsprogrammet (SP) op til?

Metode

Her holdes de indholdsmæssige emner, som er nævnt i SP, op mod de hidtil godkendte projekter i den aktuelle periode.

I programmeringsfasen blev der i forbindelse med udviklingen af samarbejdsprogrammets indhold fremsat bestemte antagelser og hypoteser, herunder omkring de emneområder, der blev identificeret som fælles udfordringer og også som fælles styrker i programregionen. Disse antagelser byggede på indgående analyser (bl.a. en SWOT-analyse) og blev også bekræftet som valide i ex-ante evalueringen på tidspunktet for programmets godkendelse. Som led i evalueringen skal det nu undersøges, om disse antagelser og hypoteser rent faktisk har holdt stik, eller om rammebetingelserne for programmet, programpartnerne, målgrupperne og/eller programregionen har ændret sig, og om bestemte antagelser har vist sig ikke at holde stik som følge heraf. Desuden skal det undersøges, om og hvorvidt det påvirker programmets målopfyldelse, og om der eventuelt er behov for styringstiltag.

Det er vigtigt at holde sig for øje, at ingen af projekterne er afsluttet endnu, at det altså kun i begrænset omfang er muligt at udtale sig om projekternes faktiske indholdsmæssige effekter. Disse udsagn bygger primært på resultaterne af projektevalueringen og på projektansøgningernes prognoser. Den grundlæggende antagelse er derfor, at de aktuelt igangværende projekter når deres prognosticerede resultater.

Resultat

De emner, der er nævnt i SP, skal forstås som eksempler på aktiviteter, der kan bidrage til at opnå de tilstræbte resultater under de specifikke mål i programmet.

I det følgende sammenfattes emnerne i de fire prioriteter i en oversigt med en tabel som grundlag, hvor hvert projekt er henført til et eller flere emner i programmet. Endvidere fremgår det derfor også af oversigten, hvor mange projekter der afdækker et emne.

Emner fremhævet med rødt har hidtil ikke kunnet henføres til et projekt og er således slet ikke dækket af.²

Fælles styrkepositioner

1.	Miljø og cleantech, herunder vedvarende energi og energieffektivitet	√
2.	Sundhedsøkonomi, sundhedsinnovation, medicinalteknik og velfærdsteknologi	√
3.	Maritime erhverv	-
4.	Fødevarer	-
5.	Turisme	√
6.	Mobilitet og logistik	-

Forklaring:

√ = Allerede bevilgede projekter beskæftiger sig indholdsmæssigt med denne styrkeposition.

- = Indtil videre beskæftiger ingen bevilgede projekter sig indholdsmæssigt med denne styrkeposition.

Prioritet 1 Innovation

Specifikt mål: Øgning af produkt-, proces- og socialinnovationen inden for de identificerede styrkepositioner i programområdet

	Prioritet 1	Antal projekter
1.	Identificere, udvikle og optimere grænseoverskridende klynge- og netværksaktiviteter	14
2.	Udvikling og implementering af innovative produkter og processer inden for programområdets styrkepositioner	9
3.	Identificere, udvikle og implementere aktiviteter, som tager sit udspring i Femern Bælt-byggeriet	0
4.	Udvikle og styrke test og co-creation faciliteter samt viden om disse	10
5.	Udvikle og implementere innovative og bæredygtige løsninger på blandt andet sundheds- og velfærdsområdet bl.a. gennem inddragelse af brugere, patienter og borgere (user driven innovation)	6
6.	Udvikle og implementere koncepter for innovationsledelse og forandringsprocesser	0
7.	Fremme entre- og intraprenørskab i offentlige og private virksomheder	1

² Et emne vil til dels nok heller ikke være dækket fuldstændigt af med et eller sågar flere projekter, men alt afhængig af omfang og udformning, f.eks. et omfattende partnerskab og et omfattende strategisk sigte, kan et enkelt projekt også dække et emne helt. Derfor er grænsen her trukket præcist ved nul.

Prioritet 2 Bæredygtig udvikling

Delprioritet 2.1 Specifikt mål A: Øge den bæredygtige udnyttelse af ressourcer og energikilder i programrådets virksomheder

	Prioritet 2.1	Antal projekter
1.	Udvikle miljøvenlige og øko-innovative løsninger til optimeret udnyttelse af ressourcer og råstoffer	0
2.	Fremme grænseoverskridende samarbejder med fokus på energioptimering	1
3.	Udvikle og teste bæredygtige og miljøvenlige logistik- og trafikløsninger - også med henblik på skibstrafik med lav grad af emission - herunder anvendelse af nye energikilder i transportsektoren	0
4.	Styrke forretnings- og kommercialiseringspotentialet i nye og eksisterende virksomheder i hele programområdet med henblik på udvikling af nye grønne produkter og løsninger	0

Delprioritet 2.2 Specifikt mål B: Øge bæredygtigheden inden for den maritime kultur- og naturturisme med fokus på aktiv ferie

	Prioritet 2.2	Antal projekter
1.	Udvikle og implementere en grænseoverskridende "strategi- og handlingsplan for bæredygtig turisme" med udgangspunkt i balancen mellem benyttelse og beskyttelse i markedsføringen af kultur- og naturområderne. Herunder synliggørelse af EU-lovgrundlaget for bæredygtighed.	1
2.	Fremme bæredygtig udvikling af turismepotentialet inden for den fælles dansk-tyske kulturarv, herunder etablering af samarbejder mellem miljøundervisningscentre og kulturinstitutioner (fx museer, godser, arkæologiske udgravninger) med henblik på natur- og kulturbevaring for borgere og turister	3
3.	Udnytte potentialerne i programregionens unikke placering mellem Østersøen og Nordsøen gennem fremme af aktiv ferie og maritim turisme i en form, som er særlig hensynsfuld i forhold til naturområder og bæredygtighed	3

Prioritet 3 Arbejdsmarked, beskæftigelse og uddannelse

Delprioritet 3.1 Specifikt mål A: Øge mobiliteten på det grænseoverskridende arbejdsmarked

	Prioritet 3.1	Antal projekter
1.	Fremme det grænseoverskridende arbejdsmarkeds attraktivitet fx gennem matchmaking og initiativer som skal tiltrække kvalificeret arbejdskraft primært inden for programrådets styrkepositioner	1
2.	Udbrede nationale arbejdsmarkedsordninger som fx Videnpilot i et grænseoverskridende perspektiv samt undersøge muligheden for særlige ordninger for programområdet	0

3.	Fremme informations- og rådgivningstiltag fx ved at videreudvikle en grænseoverskridende rådgivningstjeneste på arbejdsmarkedsområdet til at blive et tværnationalt center og udvikle innovative og elektronisk baserede grænseoverskridende informationssystemer på arbejdsmarkedsområdet	0
4.	Lette den grænseoverskridende jobsøgning gennem samarbejde og opbygning af "kompetencenetværk" på arbejdsmarkedsområdet mellem fx fagforeninger, jobcentre, brancheorganisationer mv.	1
5.	Nedbryde juridiske og tekniske barrierer på arbejdsmarkedet	0
6.	Synliggøre jobmuligheder i programområdet på tværs af grænsen	0

Delprioritet 3.2 Specifikt mål B: Øge integrationen på uddannelsesområdet med fokus på programregionens styrkepositioner

	Prioritet 3.2	Antal projekter
1.	Fremme af det grænseoverskridende samarbejde mellem uddannelsesinstitutioner	7
2.	Etablering af fælles Master inden for områder, hvor programområdet har en stor koncentration af virksomheder, samt udvikling af nye uddannelser inden for styrkepositionerne	0

Prioritet 4

Prioritet 4: Funktionelt samarbejde

Delprioritet 4.1 Specifikt mål A: Øge den grænseoverskridende institutionelle kapacitet inden for centrale områder og sektorer i programregionen, særligt turisme, trafik og logistik, kystsikring, beredskab og sundhed

	Prioritet 4.1	Antal projekter
1.	Forbedre programområdets udgangsposition for udvikling af grænseoverskridende strategier og tiltag på et velfunderet grundlag	0
2.	Udvikle fælles grænseoverskridende strategier, koncepter og handlingsplaner for centrale brancher og sektorer (fx beskyttelse af kystområdet, turisme), som understøtter intelligent, bæredygtig og inkluderende vækst samt et samlet arbejdsmarked	1
3.	Udvikle strategiske partnerskaber med henblik på at etablere ligeværdige samarbejder med naboregioner og metropoler samt for at påvirke rammevilkårene for den dansk-tyske integration	2
4.	Fremme samarbejder mellem offentlige myndigheder og organisationer med henblik på en effektiv afbureaukratisering og en bedre regional koordinering - herunder udveksling af best practice	3

Delprioritet 4.2 Specifikt mål B: Fremme grænseregionens borgeres interkulturelle forståelse med henblik på dansk og tysk levevis og kultur

	Prioritet 4.2	Antal projekter
1.	Synliggøre den dansk-tyske grænseregion som et sted, hvor det er attraktivt at bo, arbejde og investere. Indsatsen skal baseres på det regionale udviklingspotentiale samt regionens styrkepositioner og bør bl.a. formidles via mediasamarbejder og samarbejder mellem medier og civilsamfund	2
2.	Realisere puljer til kulturelle og borgernære aktiviteter inden for en paraplyorganisation, der dels skal formidle samarbejde mellem kulturforeninger, kunstnere osv. og dels skal støtte mellemfolkelige aktiviteter, gerne med fokus på inddragelse af familieorienterede aktiviteter	2
3.	Fremme den sproglige og interkulturelle kompetence	3
4.	Understøtte den gensidige dansk-tyske forståelse fx ved at støtte direkte møder mellem danske og tyske børn og unge, fx gennem studieture og foreningssamarbejde	3

Konklusion

De hidtil godkendte projekter afdækker allerede på nuværende tidspunkt en lang række emner og en del af styrkepositionerne. Nogle af emnerne er dog ikke dækket af, hvilket gælder inden for alle fire prioriteter. Mulige årsager hertil bliver beskrevet i kapitel 2.2, hvor det også fremgår, hvilke emneområder der aktuelt er projekter under udvikling inden for, hvorfor der kan forventes en bedre resonans i fremtiden.³

2.2 I hvilket omfang er de dækket af?

Metode

Gennemgang af ikke afdækkede mål og emner.

Resultat

Afdækning af fælles styrkepositioner i programregionen

Oversigten viser, at særligt styrkepositionerne "Miljø og cleantech, herunder vedvarende energi og energieffektivitet", "Sundhedsøkonomi, sundhedsinnovation, medicinalteknik og velfærdsteknologi" og "Turisme" har god søgning. Inden for disse emneområder har de antagelser, der blev fremsat i samarbejdsprogrammet, således holdt stik.

³ De nævnte projekter befinder sig på meget forskellige udviklingsstadier, som spænder lige fra en grundlæggende idé til en næsten færdig ansøgning. Det er på nuværende tidspunkt ikke muligt at udtale sig med sikkerhed om, hvorvidt og hvornår der bliver indsendt ansøgninger, eller hvornår disse måtte blive godkendt.

Det er interessant at bemærke, at emnet "Miljø og cleantech, herunder vedvarende energi og energieffektivitet" i højere grad bliver behandlet under prioritet 1 end under prioritet 2a, som er oprettet eksplicit til denne emneblok. Et af projekterne under prioritet 1 beskæftiger sig således med klyngeopbygning inden for clean energy, mens et andet har fokus på effektelektronik. Det kunne være et tegn på, at denne delprioritet er fastlagt for snævert eller ikke rammer den påkrævede ramme helt præcist, og at ansøgerne ser større muligheder i den mere åbne prioritet 1. Denne vurdering blev bekræftet på ERFAREG-workshoppen (jf. prioritet 2.1).

Styrkepositionerne "Maritime erhverv", "Fødevarer" og "Mobilitet og logistik" har meget lav søgning. Desuden bliver disse emner i vid udstrækning kun behandlet indirekte i uddannelsesprojekterne under prioritet 3.

På ERFAREG-workshoppen blev det omkring logistik påpeget, at det ikke står særligt højt på prioriteringslisten hos enkelte partnere. Der findes ganske vist fortsat en væsentlig fællesnævner, men emnet er bare ikke i fokus i øjeblikket, hvorfor der ikke bliver arbejdet proaktivt på projektinitiativer. Andre partnere arbejder til gengæld med emnet. Det tilknyttede emne mobilitet er derimod et nationalt anliggende. Det egner sig derfor ikke til at blive behandlet i en regional ramme. I forhold til f.eks. den offentlige kollektive trafik er emnet ganske vist interessant for aktører, men igen er det for stedbestedt til at kunne blive behandlet i en grænseoverskridende ramme. Inden for mobilitet findes der desuden en lang række støttemuligheder, hvorfor Interreg muligvis ikke er den mulighed, der er skræddersyet bedst til behovene, eller den lettest tilgængelige mulighed for at modtage støtte.

Med hensyn til "Maritime erhverv" viste workshoppen, at dette emneområde – i lighed med logistik – ikke har særlig prioritet på flere af partnernes agenda i øjeblikket, men man er indstillet på at knytte kontakter til vigtige aktører, hvis andre partnere måtte være interesserede. Måske er emnet desuden i vid udstrækning dækket af allerede.

Inden for "Fødevarer" er det en udfordring, at mange af aktørerne er for små til at kunne indgå i et grænseoverskridende projekt. På fødevarerområdet er et projekt dog under udvikling i øjeblikket, som kan yde et bidrag til denne styrkeposition, hvis det bliver bevilget.

Styrkepositionerne udgør dog kun et aspekt af denne betragtning. I forbindelse med programmeringen udgjorde de det overordnede grundlag for fastlæggelsen af fælles emner for alle programpartnere med "smart specialisation" som mål. I selve programgennemførelsen spiller styrkepositionerne overordnet set også en rolle, idet afdækningen af dem dog ikke måles direkte. Det er derfor vigtigere at se på, hvordan de konkrete emner under de enkelte prioriteter er dækket af:

Prioritet 1 Innovation

Samlet set har prioritet 1 god respons, og den afdækker allerede et bredt spektrum af de emner, der er nævnt i samarbejdsprogrammet. Området for netværks- og klyngeaktiviteter, udvikling af innovative produkter inden for programmets styrkepositioner (navnlig på sundhedsområdet og inden for cleantech/miljøteknologier), udvikling af test- og co-creation faciliteter og udvikling af innovative og bæredygtige løsninger på sundheds- og velfærdsområdet har særlig god søgning

Områder som udvikling og implementering af koncepter for innovationsledelse og forandringsprocesser, fremme af entre- og intrapreneurskab i virksomheder og alle aktiviteter med relation til Fe-

mern Bælt-byggeriet kan notere lav søgning. I det sidstnævnte tilfælde skyldes dette med stor sandsynlighed byggeriets forsinkelse og de dermed forbundne usikkerheder og også ændringer af rammebetingelserne. På tidspunktet for programmets udvikling i 2012/13 var det ikke muligt at forudse dette.

Den lave søgning til entreprenørskab kan skyldes, at området også kan behandles som et tværgående emne i projekter med et andet indholdsmæssigt fokus.

I øjeblikket er der ingen projekter i pipelinen under prioritet 1, hvilket bl.a. også kan forklares med, at prioriteten midlertidigt har været lukket.

Prioritet 2 Bæredygtig udvikling

Prioritet 2.1 Øge den bæredygtige udnyttelse af ressourcer og energikilder i programområdets virksomheder

Hidtil er der kun blevet godkendt ét projekt inden for energioptimering under denne prioritet. Ellers har prioriteten ikke oplevet den store søgning. Derfor er der afholdt tematiske workshops, hvor der er appelleret målrettet til aktører inden for disse områder. Man skal her huske på, at der er en stærk indholdsmæssig overlapning med den væsentligt mere åbne og mere bredt anlagte prioritet 1. Nogle af de projekter, der er godkendt i prioritet 1, beskæftiger sig f.eks. også med vedvarende energi. Muligvis er fokuset for denne prioritet for snævert, og projektholderne har lettere ved at realisere deres idéer under det overordnede tema og mål "Innovation". På ERFAREG-workshoppen blev der i den forbindelse givet udtryk for, at prioritet 2.1 mere generelt sætter fokus på bæredygtighed og ikke på energi, og at aktørerne har svært ved at udforme deres projekter i forhold til dette fokuspunkt. Derfor finder man i højere grad projekter, der beskæftiger sig med (vedvarende) energi, i prioritet 1, som er mere åben og fokuseret på innovation.

Desuden tyder det på – også som følge af det valgte fokus – at projekterne har vanskeligt ved at kombinere Interreg-støtten med midler fra andre (f.eks. nationale) støttekilder i denne delprioritet, hvorfor en vigtig medfinansieringskilde for mulige aktører således falder bort.

Men efter en målrettet reklame- og vejledningsindsats fra Interreg-administrationens side, som også har afholdt et arrangement om delprioriteten, har fire projektidéer i mellemtiden set dagens lys, som for norges vedkommende er videreudviklet til ansøgninger. Det viser, at vejledningen omkring udformningen af et projekt med henblik på prioriteterne og målrettet støtte fra Interreg-administrationen ofte også kan være med til at rydde hindringer af vejen for projektpartnerne i forbindelse med ansøgningen. Der er således også mulighed for, at disse ansøgninger fremadrettet kan være med til at sikre yderligere afdækning af delprioriteten.

Prioritet 2.2 Øge bæredygtigheden inden for den maritime⁴ kultur- og naturturisme med fokus på aktiv ferie

Emnerne inden for bæredygtig turisme er godt dækket af, navnlig fordi projekterne har et meget omfattende og strategisk sigte.

Ud over de bevilgede projekter er yderligere én projektidé under udvikling.

Prioritet 3 Arbejdsmarked, beskæftigelse og uddannelse

Prioritet 3.1 Øge mobiliteten på det grænseoverskridende arbejdsmarked

Hidtil er der kun blevet godkendt ét projekt under denne prioritet. I 2016 afholdt programadministrationen derfor en workshop med relevante arbejdsmarkedsaktører for at fremme udviklingen af projekter. Søgningen er dog fortsat begrænset, og der er kun blevet udarbejdet yderligere én projektsøgning om emnet. Helt grundlæggende er der fortsat store hindringer for arbejdstagere på det grænseoverskridende arbejdsmarked, som skal overvindes, så udfordringen er der altså fortsat. Løsningen af mange konkrete problemer på området afhænger imidlertid af den respektive nationale lovgivning og de meget forskellige systemer og strukturer på begge sider af grænsen, hvilket gør det væsentligt sværere eller udgør sågar en hindring for at udvikle grænseoverskridende løsninger. Det kan være en hindringsgrund for aktørerne til ikke konkret at tage fat på disse emner. Et andet problem er dog også, at de pågældende aktører ikke råder over de nødvendige ressourcer navnlig i forhold til den nødvendige medfinansiering.

Det fremgik i den forbindelse af ERFAREG-workshoppen, at der har været en aktiv dialog om projektmuligheder på området, som imidlertid kun har ført til én konkret projektidé. Desuden findes der på dansk side en række initiativer på uddannelses- og videreuddannelsesområdet samt på nationalt plan, hvorfor aktørerne p.t. muligvis afventer, hvordan disse udvikler sig, før de kaster sig ud i nye og større projekter.

Der er indsendt én ny ansøgning for dette delområde, som kan bidrage til en yderligere, omend ikke omfattende afdækning af emnet. Derudover er der ikke yderligere projektidéer eller ansøgninger i pipelinen i øjeblikket.

Prioritet 3.2 Øge integrationen på uddannelsesområdet med fokus på programregionens styrkepositioner

Området for grænseoverskridende samarbejde mellem uddannelsesinstitutionerne er godt dækket af. Der er til gengæld endnu ingen aktiviteter inden for udvikling af fælles Master og helt nye uddannelser inden for programregionens styrkepositioner. Denne form for samarbejde befinder sig muligvis endnu på et for højt niveau eller er strandet på (lovmæssige eller finansielle) rammebetingelser.

Ud over de bevilgede projekter er yderligere to projektidéer under udvikling.

⁴ Forklaring af begrebet: Programregionen som helhed betragtes som en maritimt præget region. Begrebet relaterer altså ikke kun til faktiske kystområder i snæver forstand.

Prioritet 4 Funktionelt samarbejde

Prioritet 4.1 Øge den grænseoverskridende institutionelle kapacitet inden for centrale områder og sektorer i programregionen, særligt turisme, trafik og logistik, kystsikring, beredskab og sundhed

Mens det grundlæggende institutionelle samarbejde som led i strategiske partnerskaber med i alt fire projekter, der omhandler meget forskellige emnefeltter, er slået godt an, nyder udviklingen af en fælles statistik-database og en aktør-database i øjeblikket ikke yderligere fremme. På tidspunktet for programmets planlægning var sådanne projektplaner aktuelle, men de er blevet stillet i bero i mellemtiden, selv om emnet fortsat prioriteres højt hos enkelte partnere. En af årsagerne er, at de pågældende aktører fremmer aktiviteter i sammenlignelig form uden projektstøtte, og at der på nationalt plan i Tyskland desuden iværksættes et projekt for alle tyske grænseregioner på området. På ERFAREG-workshoppen blev det i den forbindelse desuden påpeget, at en top down-approach omkring en database er vanskelig. På dansk og tysk side hersker der desuden store forskelle med hensyn til datastrukturer og datalovgivning, hvilket besværliggør udviklingen af et fælles projekt. Derudover sætter nogle af partnerne spørgsmålstegn ved det faktiske udbytte af sådanne databaser.

Ud over de bevilgede projekter er yderligere to projektidéer under udvikling.

Prioritet 4.2 Fremme grænseregionens borgeres interkulturelle forståelse med henblik på dansk og tysk levevis og kultur

Emnerne i prioritet 4b er samlet set dækket godt af.

Søgningen inden for denne delprioritet er dog fortsat stor, og i øjeblikket er fire projektidéer under udvikling.

Generelle årsager og rammebetingelser, der udgør en hindring for ansøgning om projekter (emne-uafhængigt)

Foruden specifikke årsager til, at der ikke søges om projekter inden for enkelte emneområder, findes der også generelle årsager og rammebetingelser, som ikke nødvendigvis er knyttet til bestemte emner. På ERFAREG-mødet blev der nævnt følgende hindringsgrunde:

- Nogle emner (f.eks. offentlig kollektiv trafik) er for stedbemt til at kunne blive behandlet i en grænseoverskridende sammenhæng.
- Der mangler ressourcer til at gennemføre projekter, selv om interessen i princippet er til stede.
- Den administrative byrde i Interreg-projekter er for stor.
- Tidspunktet er ikke lige det rette til at initiere et projekt.
- Det er svært at fremme en projektansøgning om et emne, hvor kommunen ikke har kompetence.
- Der foreligger til dels ikke tilstrækkelig viden om partnerne på den anden side af grænsen og om, at de også er interesseret i et bestemt emne.
- Eksemplerne på emner i samarbejdsprogrammet er til dels for ubestemte og ukonkrete, hvorfor potentielle projektaktører ikke kan se deres emne afspejlet i dem.

- Der er ikke behov for støtte, eller der ydes allerede national støtte (f.eks. opbygning af klynger).
- Kontakterne mellem offentlige institutioner og private virksomheder er til en vis grad for beskedne til, at de kan blive inddraget bedre.
- Private virksomheder nærer betænkeligheder med hensyn til patentrettigheder for produkter fra et Interreg-projekt.
- Der eksisterer stadigvæk en sprogbarriere.

Konklusion

Det fremgår af den prioritetsspecifikke oversigt i kapitel 7, hvilke emner der ikke er dækket af under de enkelte prioriteter. Emnerne under styrkepositionerne beskrives ikke nærmere, da de dannede grundlag for udvælgelsen af mål, prioriteter og emner.

Der kan udledes den generelle konklusion af analysen af samarbejdsprogrammet, at alle de nævnte emneområder skal forstås som eksempler. Med baggrund i SP er det altså ikke nødvendigt, at alle emner nævnt i SP og alle identificerede fælles styrkepositioner nødvendigvis skal være dækket af i de bevilgede projekter, i modsætning til outputindikatorerne.

Det betyder, at de resterende programmidler både kan anvendes til yderligere styrkelse af de emner, som i forvejen har meget stor søgning, og til at fremme sådanne emner, der ikke har haft den store søgning hidtil. Under forudsætning af at programindikatorerne (outputindikatorer og resultatindikatorer) bliver opfyldt, er det altså en strategisk beslutning, hvordan de resterende midler anvendes. Samarbejdsprogrammet er formuleret fleksibelt på det punkt og giver plads til fortolkning.

Årsagerne til den lave søgning for nogle emners vedkommende er meget forskellige.

Flere emner som logistik eller "Maritime erhverv" prioriteres ikke særligt højt hos nogle af partnerne i øjeblikket.

I prioritet 2.1 lader det indholdsmæssige fokus til gengæld ikke til at matche den ramme, som aktørerne har behov for, hvorfor de hellere søger hen til prioritet 1. Desuden er formuleringen af emner i samarbejdsprogrammet åbenbart for ukonkret. Dog lader den målrettede rådgivning og reklameindsats fra Interreg-administrationens side nu til at have bidraget til, at der udvikles projektansøgninger i delprioritet 2.1. Under prioritet 3.1 har denne metode trods en intensiv dialog derimod kun ført til begrænsede resultater (der er indsendt én projektansøgning), da hindringsgrundene til de manglende ansøgninger i højere grad skyldes de generelle rammebetingelser end samarbejdsprogrammets udformning.

Samlet set spiller mange rammebetingelser en rolle, herunder manglende ressourcer hos aktørerne, forkert tidspunkt til initiering af projekter, manglende ansvarsområde hos kommunerne, sprog- og vidensbarrierer og diverse andre støttemuligheder, der er bedre egnede til flere af emnerne end Interreg.

3. Bliver alle relevante aktører nået/involveret?

Overordnet spørgsmål	Konklusion
3. Bliver alle relevante aktører⁵ nået/involveret?	De aktører, der i samarbejdsprogrammet nævnes under hver prioritet, er at forstå som eksempler og skal ikke nødvendigvis inddrages. Målet om at involvere en bred gruppe af forskellige aktører i projekterne er nået.
Underordnede spørgsmål	Resultat
3.1 Hvilke aktører er nævnt i samarbejdsprogrammet?	I samarbejdsprogrammet er der under hver prioritet angivet mulige aktører.
3.2 I hvilket omfang bliver de involveret?	Samlet set inddrages de i samarbejdsprogrammet nævnte mulige aktører på tilfredsstillende i projekterne.
3.3 Hvilken nytte og effekt har særligt involveringen af private virksomheder, og hvilken fordel oplever virksomhederne selv?	Merværdien/nyttens vurderes som værende stor af både projekterne og de deltagende virksomheder.

3.1 Hvilke aktører er nævnt i samarbejdsprogrammet?

Metode

Datagrundlaget udgøres af de forskellige mulige aktører, som er nævnt i samarbejdsprogrammet.

Resultat

Samarbejdsprogrammet opregner følgende mulige aktører på tværs af prioriteter:

- Virksomheder (særligt SMV)
- Erhvervs-/ brancheforeninger
- Faglige udviklingsnetværk
- Klyngemanagements
- Offentlige myndigheder og halvoffentlige organisationer og institutioner
- Forsknings- og uddannelsesinstitutioner
- Offentlige og private trafikaktører
- Energiforsyningselskaber
- Turismeorganisationer og turismeaktører
- Museer
- Kultur- og naturinstitutioner (inkl. foreninger)
- Miljø- og naturbeskyttelsesorganisationer
- Kommuner
- Regioner
- Jobcentre
- Arbejdstagerorganisationer
- Brancheorganisationer
- Grænsetjenester

⁵ I samarbejdsprogrammet benævnes disse også som støttemodtagere

- Sundhedsfremmeaktører
- Trafikplanlæggere og –udbydere
- Beredskabstjenester
- Interesseorganisationer

3.2 I hvilket omfang bliver de involveret?

Metode

Her holdes de eksempler på mulige aktører, som er nævnt i SP, op mod de projektpartnere, som har deltaget i de godkendte projekter hidtil. For overskuelighedens skyld afstås der fra en specifik beskrivelse for hver prioritet. Fokus ligger på beskrivelsen af, hvorvidt de relevante aktører involveres i projekterne på tværs af prioriteter. Samarbejdsprogrammet indgår som primært datagrundlag. De mulige aktører under 3.1 følger samme opdeling som i programadministrationens rapporter og er eventuelt udvidet med manglende aktørgrupper. Sammenligningen foretages derfor på baggrund af følgende opdeling:

- Kommuner, regioner, offentlige myndigheder (herunder også arbejdsformidlinger, jobcentre og grænsetjenester, beredskabstjenester)
- Kulturelle institutioner (herunder også museer)
- Turismeorganisationer/ -aktører, miljø- og naturbeskyttelsesorganisationer
- Erhvervsfremmeselskaber, brancheforeninger, klynger, kamre
- Skoler, uddannelsesinstitutioner
- Højere læresteder, forskningsinstitutioner, colleges
- Sygehuse, plejehjem
- Energiforsyningselskaber og offentlige trafikudbydere
- Private virksomheder

For at få mere viden om, hvilke aktører der ifølge programpartnere mangler som projektpartnere i gennemførelsen af de hidtil støttede projekter i programmet, blev de administrative repræsentanter for de 11 programpartnere hørt som led i ERFAREG-forummet. Svarene indgår i nedenstående beskrivelse af resultaterne.

Resultat

På baggrund af den foretagne opdeling fordeler de deltagende projektaktører sig som følger på tværs af prioriteter. De respektive fakulteter ved universiteter samt institutter på sygehuse medregnes i den forbindelse som en selvstændig projektaktør (f.eks. Syddansk Universitet – Mads Clausen Institut og Syddansk Universitet – Mærsk Mc-Kinney Møller Institut).

Kommuner, regioner, offentlige myndigheder	44
Kulturelle institutioner	8
Turismeorganisationer/ -aktører, miljø- og naturbeskyttelsesorganisationer	15

Erhvervsfremmeselskaber, brancheforeninger, klynger, kamre	23
Skoler, uddannelsesinstitutioner	31
Højere læreanstalter, forskningsinstitutioner, colleges	66
Sygehuse, plejehjem	24
Energiforsyningselskaber og offentlige trafikudbydere	1
Private virksomheder	21

Medlemmerne af ERFAREG-forummet slår særligt til lyd for en stærkere involvering af kommuner og andre kommunale aktører (f.eks. kommunale energiforsyningselskaber), erhvervsfremmeselskaber og private uddannelsesinstitutioner og kirkelige institutioner på tværs af prioriteterne. I den forbindelse anføres det dog også, at det på grund af de fastlagte rammebetingelser ikke vil være muligt for nogle af disse aktører at påtage sig finansiel forudfinansiering eller stille de nødvendige personaleressourcer til rådighed for projekterne. Spektret af allerede deltagende aktører kunne desuden udvides med yderligere aktivregioner eller erhvervs- og brancheforeninger. Her blev bl.a. nævnt 'Einzelhandelsverband', 'Rationalisierungskuratorium der deutschen Wirtschaft' og 'Verband der Chemieunternehmen'. Ifølge programpartnernes administrative repræsentanter udgør de private virksomheder en vigtig aktørgruppe. For at øge synligheden blandt virksomheder, bør klyngeorganisationer involveres stærkere, f.eks. Robotklynge, Offshoreklynge. Endvidere bør man eventuelt gøre sig overvejelser om nye muligheder for at inddrage virksomheder.

Konklusion

De eksempler på aktører, der er nævnt i samarbejdsprogrammet, involveres på tilfredsstillende vis i projekterne på tværs af prioriteter. Kun for kommunale energiforsyningselskaber og offentlige trafikudbydere vedkommende ligger deltagelsen meget lav. Med henblik på at opnå en større aktørmangfoldighed og en bedre involvering af private virksomheder, bør det forsøges i højere grad at satse på at involvere aktivregioner samt erhvervs-, klynge- og brancheorganisationer.

3.3 Hvilken fordel og effekt har særligt involveringen af private virksomheder, og hvilken fordel oplever virksomhederne selv?

Metode

Allerede i programmeringsfasen udtrykte de 11 programpartnere ønske om at inddrage private virksomheder mere i kommende grænseoverskridende projekter. Derfor har det i indeværende støtteperiode for første gang været muligt at involvere virksomhederne som fulgyldige projektpartnere i grænseoverskridende samarbejder. De dermed forbundne mål er bl.a. at forbedre virksomhedernes konkurrenceevne, forankre projektresultaterne med varig effekt samt forventede impulser for øget vækst og beskæftigelse i programregionen.

En undersøgelse foretaget blandt leadpartnerne og de virksomheder, som allerede deltager i projekterne, skal nu give en indikation på, hvorvidt involveringen af private virksomheder bliver oplevet som merværdi af de deltagende aktører, og i hvilken grad virksomhedernes forventninger er blevet

opfyldt. Undersøgelsen blev gennemført som et telefoninterview med på forhånd fastlagte spørgsmål. Svarene på spørgsmålene beskrives under punktet "Resultat" i sammenfattet form.

Spørgsmål til leadpartnere:

1. *Hvilken merværdi/fordel forventer I at opnå ved at involvere private partnere i projektet?*
2. *Blev denne fordel bekræftet/ikke bekræftet i.f.t. projektet? På hvilken måde?*

Spørgsmål til virksomhederne:

1. *Hvordan blev I opmærksomme på Interreg og projektet, som I deltager i?*
2. *Hvilke forventninger har I m.h.p. integrationen i et dansk-tysk projekt? Hvilke forventninger blev allerede opfyldt hhv. ikke opfyldt?*
3. *Hvordan bidrager jeres virksomhed til, at projekresultaterne får en synlig og fortløbende anvendelse?*
4. *Hvad ville I fortælle/anbefale andre virksomheder, som overvejer at blive en del af et Interreg-projekt?*

Ud af de i alt 21 deltagende private virksomheder og 12 leadpartnere deltog 15 virksomheder og alle 12 leadpartnere i undersøgelsen. De virksomheder, der blev interviewet, er markeret med grønt i nedenstående oversigt.

Bonebank	Stryker Trauma GmbH
	Soventec GmbH
Innocan	Cortrium (ehemals Opeon ApS)
RollFlex	FUMT R&D Functional Materials GmbH
	Stensborg A/S
LSBL2	Ribe Biogas A/S
	AI-2 Agro A/S
	Solrød Biogas A/S
	Linkogas
	North Tec Maschinenbau GmbH
DEMANTEC	Life Partners A/S
	ANYgroup ApS
carpeDIEM	cbb software GmbH
Dansk-tysk ungdom	Consideo
FucoSan	CRM
	OceanBasis GmbH
Health-CAT	Robotize
	Blue Ocean Robotics
InProReg	Easy Robotics
UNDINE II	Geobytes KG
WIPP	Arla Foods Danmark

Resultat

Leadpartnere

For alle leadpartnere indgår inddragelsen af private virksomheder i projekterne som et centralt element. Selv om det i de fleste tilfælde endnu er for tidligt (set i forhold til projektløbetiden) at vurde-

re, om fordelene er blevet bekræftet, så går alle ud fra, at forventningerne bliver opfyldt eller overgået.

De universitære partnere nævnte oprettelse af en egen spin-off-virksomhed på et senere tidspunkt som et alternativ til inddragelse af private virksomheder i projektet. Som følge af virksomhedernes deltagelse forkortes "spin-off-processen" dog markant, da universiteterne ikke behøver at starte fra nul, men kan trække på virksomhedernes viden og teknologier. Sandsynligheden for, at der rent faktisk kan udvikles et produkt, som kan markedsføres, stiger markant, når virksomheder er inddraget (stikordet er her kommercialisering af forskningsresultaterne).

Endvidere blev der givet udtryk for, at hele værdikæden i projektet afspejles bedre på grund af det tværfaglige samarbejde. Virksomhedernes markedsinteresse sikrer desuden, at de genererede projektræsultater får varig effekt.

For nogle leadpartnere er det af stor betydning, at virksomhederne byder ind med en anden synsvinkel (rentabilitet), har mere viden om de konkrete behov og stiller andre spørgsmål. For universiteter/sygehuse/plejehuse som potentielle brugere af produkterne er den direkte kontakt til de aktører, der udvikler produkterne, en stor gevinst og en vigtig læringsproces. En leadpartner nævnte også, at den deltagende virksomhed bidrager til projektet med en ekspertise, som projektet ellers ville være nødt til at købe for dyre penge.

Som nævnt ovenfor bekræfter alle leadpartnere fordelene ved at have virksomheder med i projektet. Man havde dog også oplevet, at virksomhederne havde lovet noget, som de ikke kunne overholde, da det kom til stykket.

Deltagende virksomheder

ad 1) De fleste virksomheder havde på forhånd kontakt til leadpartner, eller leadpartner havde henvendt sig til dem og spurgt, om de ønskede at deltage i projektet.

ad 2) Via projekterne får mange virksomheder adgang til potentielle brugere/aftagere eller får mulighed for at teste deres produkt i en grænseoverskridende sammenhæng på ægte betingelser. Ved at deltage i projektet, får virksomhederne desuden en større proces- og teknologiforståelse og adgang til et nyt marked (Danmark eller Tyskland). Det kommercielle incitament og opbygning af partnerskaber/synergier er vigtige aspekter for virksomhederne. Integrationen i et Interreg-projekt opfatter nogle virksomheder desuden som et kvalitetsstempel.

Programmet Interreg Deutschland-Danmark gør det endvidere muligt at fremme innovation på en passende måde. Den grundlæggende idé med programmet om transnational udveksling og at udnytte regionale kapaciteter, ressourcer og teknologiske potentialer vurderer virksomhederne meget positivt. Dog oplever særligt de mindre virksomheder, at rammebetingelserne er utilstrækkelige. Især forudfinansieringen i op til et år opfattes som urimelig. Her blev en virksomhed f.eks. nødt til at yde forudfinansiering med en privatformue (100.000 €). Som muligt alternativ nævnes her en midlertidig finansiering eller en forkortet sagsbehandlingstid. Hvis man ønsker at have SMV med om bord, så skal man være sig denne udfordring bevidst.

ad 3) Virksomhederne betragter til en vis grad sig selv som en sikkerhed for, at projektresultaterne får en langsigtet anvendelse. Da det i de fleste tilfælde er planen, at produkterne skal være klar til at blive markedsført på mellemlang eller lang frist, er det for virksomhederne til dels også en sikring af arbejdspladserne.

ad 4) En virksomhed anbefaler kun at deltage med et forholdsvist lille budget for at begrænse den administrative byrde mest muligt. Deltagelsen i et projekt ser virksomheden som et middel til at åbne en ny dør. Det økonomiske tilskud var ikke årsagen til at deltage i projektet.

Mange virksomheder oplever, at den administrative byrde i projektet er for stor. Her savner virksomhederne fleksibilitet i forhold til de angivne udgiftsposter på budgettet. Ifølge virksomhederne er det direkte absurd at planlægge hver enkelt aktivitet tre år i forvejen. Desuden efterlyser virksomhederne mere hjælp til projektledelse (evt. også i form af en ekstern projektledelse). To virksomheder anbefaler, at virksomheden skal have tilstrækkelige personaleressourcer til rådighed for at kunne leve op til kravene i projektet. Mindre virksomheder bør overveje nøje, om de ønsker at involvere sig.

Konklusion

Resultaterne af undersøgelsen har vist, at projekterne og virksomhederne selv profiterer af at indgå i projekter eller har fordel af det. Dette var særligt udtalt i forbindelse med virksomheders deltagelse i forskningsrelevante projekter.

Det fremgik dog ligeledes af interviewene med virksomhederne, at mange oplever, at den administrative byrde i projektet er for stor og de fastlagte rammebetingelser for ufleksible.

4. Hvilken indvirkning har programgeografien på projekterne?

Overordnet spørgsmål	Konklusion
4. Hvilken indvirkning har programgeografien på projekterne?	Programgeografien muliggør en stor mangfoldighed af projekttyper, der yder vigtige bidrag til programmet på forskellige planer. Målet med at muliggøre overregionale projekter er opfyldt. Der er dog også fortsat et behov for mindre projekter.
Underordnede spørgsmål	Resultat
4.1 Bliver antallet af planlagte projekter nået?	Det må forventes, at der i alt kan støttes færre projekter end planlagt (der var planlagt med 90 projekter, p.t. forventes ca. 60 projekter).
4.2 Hvordan adskiller projekterne sig med hensyn til strukturerne?	Der findes en stor mangfoldighed af projekttyper, som alle har en vigtig funktion i programmet. Antallet af partnere og projekternes udgiftsvolumen har udviklet sig anderledes end forventet.

4.1 Bliver antallet af planlagte projekter nået?

Metode

Antallet af projekter, som Interreg-udvalget har godkendt indtil nu (til og med juni 2017), og de samlede udgifter for disse projekter indgår som datagrundlag. Det vil blive holdt op mod antallet af forventede projekter i henhold til samarbejdsprogrammet og de heraf afledte forventede gennemsnitlige samlede udgifter for projekterne.

Resultat

Prioritet	Finansplan	Planlagt antal projekter ⁶	Vejledende værdi gennemsnitligt støttebeløb	Hidtil godkendte projekter	Faktisk gennemsnitligt støttebeløb	Udnyttelse af midlerne i prioriteten	Forventet antal projekter ⁷
1	37.660.549 €	25	1.500.000 €	16	1.587.343 €	67 %	24
2	18.957.797 €	25	750.000 €	4	1.733.795 €	37 %	11
3	12.638.531 €	20	630.000 €	8	872.319 €	55 %	14
4	15.000.000 €	20	750.000 € ⁸	7	1.352.512 €	63 %	11
I alt	84.256.877 €	90		35		58 %	60

Som det fremgår af ovenstående tabel, overholdes det gennemsnitlige støttebeløb for projekterne under prioritet 1 og 3 næsten, mens de faktiske gennemsnitlige støttebeløb afviger væsentligt fra de beregnede udgangsværdier under prioritet 2 og 4.

⁶ Tal på grundlag af erfaringerne fra de to dansk-tyske Interreg 4a-programmer

⁷ Tendens på grundlag af de hidtidige projekter. Tallene kan ændre sig for projekter med flere/færre partnere og/eller større/mindre udgifter.

⁸ De tilstræbte 30 mikroprojekter for denne prioritet er ikke medtaget i beregningen af det planlagte gennemsnitlige støttebeløb.

Afvigelserne i prioritet 4 skyldes, at der blev bevilget paraplyprojekter med store volumener til mikroprojektpuljer ved programmets start. I prioritet 2 er der hidtil godkendt fire projekter med til dels store volumener, der dog afdækker en stor del af indikatorerne for prioriteten. Et stort antal projektpartnere er en anden årsag til projekter med store udgifter. Interreg-udvalget har i nogle tilfælde stillet krav om inddragelse af yderligere partnere med henblik på at få dækket hele programregionen af.

Konklusion

Det må forventes, at der i alt kan støttes færre projekter end planlagt (der var planlagt med 90 projekter eller 120 projekter inklusive mikroprojekter). Hvis fremtidige projekter ansøger om støttebeløb pr. projekt på nogenlunde samme niveau som hidtil, kan der forventes et samlet antal på ca. 60 støttede projekter. Som følge heraf vil der være en negativ afvigelse for opfyldelsen af indikatoren "Antal støttede projekter", således som den er fastlagt i samarbejdsprogrammet. På nuværende tidspunkt er det dog realistisk, at programmålene også bliver opfyldt med et mindre antal godkendte projekter (se spørgsmål 1), og at underopfyldelsen af indikatoren således ikke vil medføre problemer med EU-Kommissionen.

4.2 Hvordan adskiller projekterne sig med hensyn til strukturerne?

Metode

Statistiske data om hidtil godkendte projekter (antal partnere, finansielt volumen, regionalt eller overregionalt fokus, løbetid etc.) analyseres og betragtes med henblik på sammenhængen med programgeografien.

Resultat

Ud af de hidtil 35 godkendte projekter har 14 projekter et regionalt fokus, dvs. projektpartnerne kommer kun fra programregionens vestlige eller østlige del. 21 projekter har et overregionalt fokus, dvs. mindst én partner kommer fra den anden del af programregionen. Samlet set er der altså flere overregionale projekter end regionale. Denne tendens ville sikkert fremstå endnu tydeligere, hvis netværkspartnerne også var indgået i denne betragtning. Det har ikke været tilfældet her, fordi netværkspartnerne's rolle og funktion og dermed også deres betydning er meget forskellig i de enkelte projekter. Netværkspartnerne's antal egner sig ikke umiddelbart til en statistisk analyse, da det er vanskeligt at foretage sammenligninger.

Det viser sig, at der er regionale projekter inden for alle prioriteter og ikke kun under prioritet 2 og 4, hvor Interreg-udvalget har vedtaget vejledende regionale støttereservationer. Spørgsmålet om et regionalt eller overregionalt fokus afhænger helt individuelt af det pågældende projekts emne og uafhængigt af prioriteten.

Prioritet	Antal hidtil bevilligede projekter	Antal inter-regionalt fokuserede projekter	Antal regionalt fokuserede projekter, vest	Antal regionalt fokuserede projekter, øst
1	16	10	6	0
2.1	1	1	0	0
2.2	3	2	1	0
3.1	1	0	0	1
3.2	7	4	2	1
4.1	4	3	1	0
4.2	3	1	1	1
I alt	35	21	11	3

Når man kigger på fordelingen af de regionalt fokuserede projekter i den vestlige og den østlige programregion, ser man en tydelig uligevægt. Det kan delvist forklares med, at mange universiteter og forskningsinstitutioner på tysk side er placeret i delstatshovedstaden Kiel. Kiel regnes geografisk med til den vestlige programregion, selvom byen har stor betydning i hele delstaten. Endvidere udjævnes den ulige fordeling yderligere, når man tager hensyn til det mindre befolkningstal i programregionens østlige del.

Der kan også noteres en generel tendens til overregionale projekter, når man betragter projektpartnerens antal. Over halvdelen af de hidtil godkendte projekter har et stort antal projektpartnere (7-12 partnere), mens otte projekter har et mellemstort antal partnere (5-6) eller et lille antal partnere (2-4). I gennemsnit deltager syv projektpartnere i et projekt.

Prioritet	Antal hidtil godkendte projekter	Gennemsnitligt antal partnere pr. projekt	Faktisk gennemsnitligt støttebeløb	Gennemsnitlig løbetid (år)
1	16	7	1.587.343 €	3,13
2.1	1	4	1.733.795 €	3
2.2	3	9		3,05
3.1	1	9	872.319 €	3
3.2	7	5		3,14
4.1	4	7	1.352.512 €	3
4.2	3	7		3,3
I alt	35	7		

Heraf følger, at ligeledes over halvdelen, dvs. 20 af de hidtil godkendte projekter, har et stort finansielt volumen. Disse projekter har samlede udgifter på over 2 mio. euro. 12 projekter har samlede udgifter på mellem 1 og 2 mio. euro, mens kun tre projekter har et finansielt volumen på under 1 mio. euro.

Ud af de hidtil godkendte projekter følger 30 den regulære projektløbetid på 3 år, mens kun fem godkendte projekter løber over en længere periode (typisk 4 år).

De støttede projekter kan uafhængigt af prioriteten indordnes under et innovativt fokus eller et kulturelt fokus (formidling af kultur (natur) samt grænseoverskridende møder og udveksling). Da innovation er et nyt emne set i relation til Interreg-samarbejde sammenlignet med tidligere støtteperioder, er spørgsmålet, hvor stor indvirkning emnet har haft på projekternes tematiske sigte. Med denne inddeling har 18 projekter et innovativt fokus og 17 projekter et kulturelt fokus, så der er således tale om en afbalanceret fordeling. Sammenlignet med tidligere støtteperioder og også i forhold til fordelingen af midler til prioritet 1 (42 % af programmidlerne) vejer innovation dog meget tungt.

Konklusion

Ved støtteperiodens begyndelse blev de to tidligere Interreg 4a-regioner "Syddanmark-Schleswig-KERN" og "Fehmarnbeltregion" lagt sammen. Målet med sammenlægningen var at opfylde behovet for overregionale projekter af strategisk betydning for hele grænseregionen, for nye aktører som projektpartnere og for en kritisk masse til udvikling af nye produkter og tjenesteydelser. Det mål kan anses for opfyldt med de hidtil godkendte projekter. Projekter med få partnere, et beskedent finansielt volumen og begrænset regionalt fokus spiller dog også en vigtig rolle blandt de hidtil godkendte projekter. Projekter med et beskedent finansielt volumen er dog i mindretal.

Samlet set udnytter mange projekter de muligheder, som den udvidede programgeografi åbner op for. Til en vis grad har det også været et politisk ønske at skabe vidtfavnende overregionale projekter, hvilket der også blev stillet krav om, selv om det oprindeligt ikke var planen fra projekternes side. Store projekter med mange partnere er dog forbundet med et stort koordineringsarbejde og store udgifter. Derfor er der også fortsat behov for mindre, regionalt begrænsede projekter med færre partnere og lavere udgifter. De har ligeledes stor betydning for målopfyldelsen i programmet. Der ses ikke at være forskellige tendenser i de enkelte prioriteter for projekter med regionalt og overregionalt fokus. Under alle omstændigheder fremgår det ved en øst-vest sammenligning, at der er en ujævn fordeling af regionale projekter. Derfor foreslås en begrænset fortsættelse af den regionale middelbinding.

Projekter med et innovativt fokus har indtil videre vejet tungere i programmet end projekter med et kulturelt fokus.

5. Har rammebetingelserne for programmet ændret sig?

Overordnet spørgsmål	Konklusion
5. Har rammebetingelserne for programmet ændret sig?	Der er ganske vist kommet nye emner til, som partnerne retter fokus mod, men de kan indpasses under programmets eksisterende prioriteter.
Underordnet spørgsmål	Resultat
5.1 Er der ud over de emneområder, der er nævnt i samarbejdsprogrammet, emner eller udfordringer med relevans for Interreg, som endnu ikke er afdækket af projekter og vedrører hele programregionen?	Nye emner/behov eller sådanne, som ikke eksplicit er nævnt i SP, kunne bl.a. være digitalisering, migration, grænsejubilæum 2020, egnsplanlægning, politisk udveksling, udveksling mellem aktionsgrupper og opstartsfinansiering.

5.1 Er der ud over de emneområder, der er nævnt i samarbejdsprogrammet, emner eller udfordringer med relevans for Interreg, som endnu ikke er afdækket af projekter og vedrører hele programregionen?

Metode

Fornyet analyse af oplysningerne i samarbejdsprogrammet og høring af medlemmerne af ERFAREG-gruppen om nye fælles emner, som optager programpartnerne i øjeblikket.

Resultat

En fornyet gennemgang og analyse af den indholdsmæssige beskrivelse af samarbejdsprogrammet har vist, at de mulige emneområder i prioriteterne er formuleret meget åbent, hvorfor eventuelle nye emner kan indpasses herunder, hvis de opfylder de øvrige betingelser. Emner og aktiviteter, der er nævnt eksplicit i samarbejdsprogrammet, er kun tænkt som eksempler.

På ERFAREG-workshoppen blev der nævnt flere eksempler, som ikke fremgår eksplicit af samarbejdsprogrammet, men p.t. alligevel spiller en rolle for programpartnerne og aktørerne og kan gribes an i en grænseoverskridende ramme:

- Digitalisering: dels i forhold til eGovernment og forvaltning, men også inden for demografiske ændringer (landdistrikter) og e-learning (bl.a. uddannelse og videreuddannelse). I den forbindelse blev der udtrykt ønske om at danne bedre netværk mellem de væsentlige aktører for at kunne lære af de gode eksempler især på dansk side. Fælles aktiviteter inden for start-up-støtte (IT), inden for "det digitale liv/mediekompetence", de fælles udfordringer i forbindelse med Industri 4.0 (f.eks. med RoboCluster i Region Syddanmark eller inden for målestyring og reguleringsteknik) og Erhvervsfremme 4.0 kunne også være en mulighed. Det blev dog også påpeget, at mange digitaliseringsaktiviteter kører på nationalt plan i Danmark.

- Migration blev nævnt som et andet fælles emne, herunder velkommenskultur, men også udveksling af best practices i de forskellige procedurer. Det blev i den forbindelse dog også påpeget, at der mangler kapacitet til at gennemføre projekter på disse områder.
- Grænsejubilæum 2020: Koordination af (kulturelle) events
- Udveksling blandt politikere om politiske systemer
- Udveksling om grænseoverskridende egnsplanlægning: GEO-data, dansk og tysk overvågning og analyse med henblik på fysisk planlægning
- Udveksling mellem lokale aktionsgrupper: bl.a. med aktivregionerne f.eks. om landsbyudvikling. Her kunne en multifond-tilgang være en mulighed.
- Opstartsfinansiering. Da udviklingen af projekter er ressourcekrævende, blev det foreslået at skabe muligheder for finansiering af udvalgte aktiviteter i forbindelse med projektudvikling (f.eks. til møder mellem potentielle projektholdere).

Grundlæggende egner alle de nævnte indholdsmæssige emner sig til at blive indpasset under programmets eksisterende prioriteter, særligt prioritet 1 (digitalisering, evt. migration med en tilgang baseret på social innovation) eller prioritet 4 (udveksling blandt politikere, aktionsgrupper og digitalisering (fælles strategisk tilgang), grænsejubilæum). Programmet har hidtil ikke lagt op til opstartsfinansiering af enkelte aktiviteter under projektudviklingen, men med en tilskudsregel, som først skal formuleres, kunne mindre netværksprojekter f.eks. finansieres, så der kan gennemføres forberedende foranstaltninger (f.eks. studier, SWOT-analyser etc.) til efterfølgende projektansøgninger eller med henblik på næste støtteperiode, når programperioden lakker mod enden. Der kan gøres overvejelser om andre muligheder for begrænset finansiering i forbindelse med initiering af projekter (f.eks. finansiering af rejseudgifter til forberedende møder mellem projektpartnere eller workshops til udvikling af projektidéer). Det vil dog måske snarere være et emne til næste støtteperiode.

Konklusion

De indholdsmæssige emneområder i samarbejdsprogrammet er som helhed formuleret meget åbent, hvorfor de emner, der blev nævnt på ERFAREG-workshoppen, i princippet kan indpasses under de eksisterende prioriteter. Det vil derfor ikke være nødvendigt at foretage indholdsmæssige ændringer af samarbejdsprogrammet. Der kan ikke ydes direkte opstartsfinansiering i øjeblikket, men der kan gøres overvejelser om eventuelle muligheder for sådanne mindre finansieringer eller om mindre netværksprojekter.

6. Vil resultater af projektevalueringen være relevante for programmets fremtidige målretning?

Overordnet spørgsmål	Konklusion
6. Vil resultater af projektevalueringen være relevante for programmets fremtidige målretning?	Resultaterne af projektevalueringen er værdifulde med henblik på at optimere programgennemførelsen. De er dog ikke relevante for beslutninger om programmets strategiske styring.
Underordnet spørgsmål	Resultat
6.1 Hvad er de væsentlige resultater af projektevalueringen?	Både i forhold til samarbejdet mellem projektpartnere og administration og også i forhold til projektgennemførelsen har projektevalueringen udmøntet sig i en række konkrete input.

Metode

I det følgende gives et overblik over de væsentlige resultater af midtvejsevalueringen af de første 18 projekter i det omfang, de måtte være relevante for evalueringen af programmet og administrationens arbejde (her er stikordet "Lærende program"). Da der er tale om overordnede resultater vedrørende programmets og projekternes gennemførelse, vil der ikke blive foretaget en prioritetspecifik betragtning.

Resultat

Der kan nævnes følgende væsentlige grundlæggende resultater:

Vedrørende samarbejdet mellem projektpartnere og administration

- Projektpartnerne oplever, at projekt- og budgetplanlægningen er for detaljeret og uflexibel.
- Administrationens krav til ansøgningsprocedure og rapportering er ikke altid formuleret klart nok.
- Programmets tidlige start med en målsætning om at stille støttemidler til rådighed for projekter på et tidligt tidspunkt, mens tilskudsreglerne endnu var under udarbejdelse, førte til problemer med projektgennemførelsen. Det bør der tages højde for under planlægningen af et eventuelt efterfølgende program.
- Tosproget kommunikation med administrationen og tosproget kommunikationsarbejde medfører merarbejde for mange projekter, da der normalt kommunikeres på engelsk i projektet.
- Det opleves, at administrationens sagsbehandlingstider til dels er lange og fører til forsinkelser i projektgennemførelsen.
- Kompetence- og arbejdsfordelingen mellem sekretariat og forvaltningsmyndighed er ikke altid gennemskuelig for projektholderne.
- Det opleves, at administrationens kommunikation kun via leadpartner og ikke direkte med projektpartnerne til en vis grad er omstændelig og besværlig.
- Det opleves, at det er for besværligt at ansøge om ændringer i projektet.

Vedrørende projektgennemførelse

- Brug af softwareløsninger til kommunikation og projektledelse er hensigtsmæssig og fremmer projektgennemførelsen.
- Indtænkning af en "projektetableringsfase" ved projektets begyndelse er hensigtsmæssig, da forsinkelser af projektstarten derved undgås.
- Netværkspartnere bør ikke have en bærende rolle i projektet, da der ikke er indgået aftale herom. Netværkspartnernes rolle bør desuden være fastlagt helt konkret.
- For mindre projektpartnere er forholdet mellem indsats og udbytte fra Interreg ikke særlig godt.
- Involvering af virksomheder i innovationsprojekter har vist sig at være hensigtsmæssig i forhold til resultaternes bæredygtighed og relevans.
- Der bør skabes bedre muligheder for inddragelse af partnere uden for programregionen (i innovationsprojekter).
- Øget udveksling mellem projekterne vil både være en hjælp og også hensigtsmæssig.
- En blanding af partnere med og uden erfaring med Interreg i et projekt er hensigtsmæssig.
- Arbejdsforbruget til opbygning af strukturer og forvaltning af mikroprojekter i et projekt er stort i forhold til projektløbetiden. Derfor vil det skulle overvejes at støtte mikroprojekter i Interreg-administrationens regi eller via anden form for støtte (borgerinitiativer) i fremtiden.

Konklusion

Resultaterne af projektevalueringen er værdifulde med henblik på at optimere programgennemførelsen inden for samarbejdet mellem projektpartnere og administration samt projektgennemførelse. De er dog ikke relevante for beslutninger om programmets strategiske styring.

C. Oversigt over væsentlige resultater

Samlet set viser evalueringen, at programmets mål med de hidtil bevilligede projekter allerede i stort omfang er opnået, samt at kun nogle enkelte emneområder og aktørgrupper endnu ikke har kunnet inkluderes. De resterende programmidler rækker dog til at opnå programmålene fuldstændigt samt endnu bedre at kunne inkludere de ønskede aktørgrupper fx virksomhederne samt bestemte dele af programregionen (fx den østlige del). Middelbindingen på ca. 60 % på programniveau må betegnes som værende meget tilfredsstillende.

Resultaterne af den første runde af den eksterne projektevaluering understøtter denne vurdering, idet en overvejende del af projekterne gennemføres planmæssigt og forventes at levere deres bidrag til målopfyldelsen. Endvidere opstod der ved evalueringen værdifuldt input til, hvordan programgennemførelsen kan optimeres.

Udover resultatoversigten i bilag 2 har det vist sig, at der rent faktisk findes nye og aktuelt relevante emneområder, som programpartnerne beskæftiger sig med, og at programmets rammer er så fleksible, at disse emner kan inkluderes inden for rammerne af det bestående kooperationsprogram. Der er altså hverken indholdsmæssigt eller med hensyn til programmidlerne noget behov for en programændring.

I bilag 2 sammenfattes de væsentlige resultater af programevalueringen i en prioritetspecifik oversigt.

I tillæg hertil vises også den aktuelle status for binding af midlerne i programmets prioriteter.